

Siseministeerium
Pikk 61
15065 Tallinn

Teie 25.11.2019 nr 1-6/1941-1

Meie 17.12.2019 nr 4/281

Arvamuse esitamine turvategevuse seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Mart Helme

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: **Kaubanduskoda**) tänab Siseministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust turvategevuse seaduse eelnõu (edaspidi: **Eelnõu**) kohta. Järgnevalt esitame oma seisukohad Eelnõus toodud muudatuste kohta.

1. Turvaplaani koostamise kohustus

Eelnõu § 5 lg 10 sätestab, et mehitatud valvetegevuse aluseks on valveobjekti turvaplaan ning turvategevuse eeskirja (Eelnõu lisa 2) § 3 sätestab, et turvaplaan koostatakse ja esitatakse teenuse tellijale enne valvetegevuse alustamist ning turvaplaani allkirjastab pädev isik. Kuigi Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et turvaplaan võib olla kirjeldatud ka lepingus, oleme seisukohal, et Eelnõu ja selle lisa 2 tekst võib jätta kohati arusaama, et turvaplaan tuleb koostada siiski eraldi dokumendina ja peab olema eraldi allkirjastatud vastava pädeva isiku poolt.

Ettepanek: õigusselguse huvides muuta Eelnõu või selle lisa 2 teksti selliselt, et oleks üheselt selge, et turvaplaani ei pea koostama eraldi dokumendina, vaid et vastav tegevusplaan võib olla osa teenuse tellijaga sõlmitud lepingust.

2. Sisevalvetöötajale ja sisevalve juhile sätestatakse rangemad nõuded

Eelnõuga sätestatakse, et sisevalve juht peab vastama lisaks turvajuhi kvalifikatsiooni nõuetele ka muudele turvajuhile kehtestatud nõuetele, s.o nõuded isiksuseomadustele ja kõlblusele, käitumisele, eluviisile jm. Täiendatakse ka sisevalvetöötajale esitatavaid nõudeid. Eelnõu § 9 lg 3 järgi peab sisevalvetöötaja omama korrakaitseametniku kutset või vastama turvatöötajale sätestatud nõuetele, mh vanuse, hariduse, kutse ja edaspidiste koolituste, kehalise ettevalmistuse, isiksuseomaduste, tööriietuse jm osas.

Peame positiivseks, et Eelnõuga laiendatakse ka sisevalve korraldamise võimalusi – lisaks valvamisele saab Eelnõu järgi sisevalvena edaspidi korraldada ka korra pidamist

ja kaitsmist (Eelnõu § 9 lg 1). Eelnõu seletuskirja kohaselt on sisevalvetöötajale rangemate nõuete sätestamise eesmärk eelkõige tagada sisevalve kõrgem kvaliteet ja isikute põhiõiguste kaitse ning turvaettevõtjate ja sisevalve korraldajate võrdne kohtlemine. Siiski leiame, et rangemad nõuded ja võrdne kohtlemine on asjakohased ainult olukorras, kus ka tegevuse sisu on nii-öelda võrdne. Täpsemalt, on meie hinnangul rangemad nõuded põhjendatud vaid siis, kui sisevalve korraldamisel ei ole tegemist pelgalt valvamisega, vaid lisaks sellele toimub ka ulatuslikum tegutsemine – ohu tõrjumine või rikkumise kõrvaldamine kohaldades selleks turvatöötajatele ette nähtud meetmeid.

Eelkõige ei ole Kaubanduskoja hinnangul põhjendatud rangemad nõuded olukorras, kus ettevõtja soovib korraldada vaid vara valvamist ohu ennetamiseks ning ohu tekkimise korral kutsutakse lihtsalt kohale politseiametnikud või kui sisevalvet teostatakse kohas, mis ei ole avalik ega poolavalik, vaid seal liiguvad peamiselt vaid ettevõtja enda töötajad. Need on kohad, kus sisevalvetöötaja ei puutu töökohustuste täitmisel kokku kolmandate isikutega nii nagu turvatöötajad, näiteks ettevõtte laos, kontoris vms kohas. Ka Eelnõu seletuskirjas on välja toodud, et sisevalve regulatsiooni põhjalikum reguleerimine on vajalik peamiselt siis, kui sisevalvetöötajad asuvad tegutsema poolavalikes või avalikes kohtades ja puutuvad kokku inimestega, kes ei ole osa ettevõtte töötajaskonnast (lk 22). Muudel juhtudel ei ole Kaubanduskoja hinnangul rangemate nõuete kehtestamine vajalik ega põhjendatud. Rangemad nõuded piiravad ettevõtja õigust korraldada oma tegevust enda äranägemise järgi ning võimalust ise otsustada, kuidas tagada oma töötajate ohutust. Samuti piirab sisevalvetöötajale rangemate nõuete kehtestamine ettevõtja võimalust ise valida, keda palgata lihtsamateks valvetöödeks, kus tegelikkuses ei olegi vaja turvatöötajale omast kehalist ettevalmistust, väljaõpet vms.

Ettepanek: Sisevalve korraldamisele, sisevalvetöötajale ja sisevalve juhile peaksid kehtima rangemad nõuded ainult olukorras, kus täidetakse turvatöötajaga sisult samalaadseid ülesandeid (eelkõige kaitsmine ja vastavate meetmete kasutamine).

3. Kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav isik

Eelnõu § 10 lg 1 punkti 3 kohaselt peab turvaettevõtja tagama, et turvaettevõtja või temaga seotud isik ei ole kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav.

Kaubanduskojale jääb ebaselgeks, kuidas saab turvaettevõtja tagada, et tema või temaga seotud isik ei ole kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav. Meile teadaolevalt ei ole turvaettevõtjal võimalik vastavaid asjaolusid kuskilt kontrollida.

Samuti on meie hinnangul küsitav, kas tegutsemise piirangu seadmine isikule enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus, on asjakohane ning põhjendatud. Sarnane piirang on sätestatud ka turvatöötajale Eelnõu § 16 lõikes 3, mille kohaselt on isikul keelatud töötada turvatöötajana, kes on kriminaalmenetluses tahtliku kuriteo toimepanemises kahtlustatav või süüdistatav. See tähendab, et sisuliselt ei saa isik

turvateenajana (või ka sisevalvetöötajana nt kuskil valvelauas või ukse uksehoidjana) töötamist jätkata seni, kuni tehakse vastav kohtuotsus, mis muu hulgas võib osutada ka õigeksmõistvaks. Tööandjale tähendab see aga täiendavat koormust uue töötaja leidmiseks.

Lisaks muudab antud sätte praktikas täitmist veel keerulisemaks see, et ettevõtjaga seotud isik (Eelnõu 10 lg 2 järgi osanik või aktsionär, kellel on üle viie protsendi aktsia- või osakapitalist) võib olla välismaalane või välismaa ettevõtte. Ei ole selge, kuidas saab ettevõtja sel juhul välja uurida, kas isik on kuskil kriminaalmenetluses süüdistatav või kahtlustatav või mitte.

Ettepanek: vastav piirang vajab täiendavat analüüsimist ja hindamist, eelkõige, kuidas ettevõtja praktikas neid asjaolusid kontrollida saab ning kas on üldse põhjendatud enne isiku süüdi mõistmist tema töötamist piirata.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta.

Ühtlasi anname teada, et Kaubanduskoda on teadlik Eesti Turvaettevõtete Liidu järgmistest ettepanekutest ning toetab neid:

- 1) ettepanek panna ettevõtjale teavitamiskohustus majandustegevuse alustamisel valveseadmestiku projekteerimise, paigaldamise ja hooldamise alal ning
- 2) ettepanek tuua tuleohutusseaduse eeskujul sisse vastutava isiku mõiste ja lugeda majandustegevusteade esitatuks, kui majandustegevuse registris on olemas turvategevuse korraldamise eest vastutava isiku kinnitus oma õigussuhte kohta turva ettevõttega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ene Rammo
Finantsdirektor
Peadirektori ülesannetes

Koostanud: Kristina Jerjomina Kristina.Jerjomina@koda.ee 604 0071